

26.6.2020

Biokaasusertifikaattijärjestelmän säännöt

14.7.2020 alkaen

DRAFT

Sisällysluettelo

1	Yleistä.....	4
1.1	Biokaasusertifikaattijärjestelmä.....	4
1.2	Määritelmät	5
1.3	Yleiset periaatteet.....	7
1.4	Ylivoimainen este.....	8
2	Biokaasusertifikaattijärjestelmään liittyminen.....	9
2.1	Yleistä	9
2.2	Tilinhaltijan liittyminen biokaasusertifikaattijärjestelmään.....	9
2.2.1	Toimituskohteen liittäminen tiliin.....	9
2.2.2	Biokaasusertifikaattitilinhaltijan vastuu biokaasutoimitusten seurannasta jälleenmyynnin yhteydessä	10
2.3	Biokaasun tuotantolaitoksen liittäminen sertifikaattijärjestelmään	10
2.3.1	Tuotantolaitoksen liittäminen maakaasuverkkoon	10
2.3.2	Tuotantolaitoksen liittäminen sertifikaattitiliin.....	10
2.3.3	Tuotannon loppuminen biokaasun tuotantolaitoksella	11
2.4	Perustietojen ylläpitäminen	11
3	Biokaasusertifikaatit	12
3.1	Biokaasusertifikaattien tunnistetiedot	12
3.1.1	Biokaasusertifikaattien myöntämiselle asetetut ehdot biokaasun laatuun ja tuotantolaitoksen haltijaan liittyen	12
3.1.2	Suomessa tuotettu verkkoon syötetty biokaasu.....	13
3.2	Takautuvasti tehtävät transaktiot ja sertifikaattien umpeutuminen	13
3.3	Kaupankäynti biokaasusertifikaateilla ja sertifikaattien siirto tililtä toiselle.....	13
3.4	Biokaasusertifikaattien mitätöiminen eli käyttö	14
3.4.1	Biokaasusertifikaattien liittäminen verkon ulkopuolisiin toimituksiin, kun kuorma on lastattu maakaasun siirtojärjestelmästä	14
3.5	Biokaasusertifikaattien umpeutuminen	14
3.6	Sertifikaattitilin tiliote	14
4	Biokaasun energiasisältö ja mittaaminen.....	15
4.1	Tuotannon mittauksen toteuttaminen ja mittaustiedon toimittaminen	15
4.2	Korjaukset mittaustietoihin ja lopulliset taseselvitykseen perustuvat mittaustiedot.....	15
5	Valmisteverotus	15
6	Todentaminen.....	16

6.1	Biokaasun tuotantolaitoksen todentaminen.....	16
6.2	Biokaasusertifikaattijärjestelmän ja -rekisterin todentaminen.....	17
7	Sanktiot mikäli toimintatapoja ei noudateta.....	17

ERILLINEN LIITE: Biokaasusertifikaattijärjestelmän asiakasohje

DRAFT

1 Yleistä

Näitä biokaasusertifikaattijärjestelmän sääntöjä sovelletaan 1.7.2020 alkaen toistaiseksi maakaasuverkoston alueella Suomessa. Biokaasusertifikaattijärjestelmän ylläpitäjä varaa oikeuden sääntöjen muuttamiseen perustellusta syystä tarvittaessa. Ylläpitäjä sitoutuu ilmoittamaan sääntömuutoksista sertifikaattijärjestelmään liittyneille vähintään kaksi (2) viikkoa ennen sääntömuutoksen voimaantuloa.

Sääntöjä on päivitetty 2020 vastaamaan avautuneen maakaasumarkkinan mukanaan tuomia muutoksia kaasumarkkinoilla. Järjestelmän ylläpitäjänä toimii Suomen maakaasuverkoston järjestelmä vastaava siirtoverkonhaltija (TSO) Gasgrid Finland Oy.

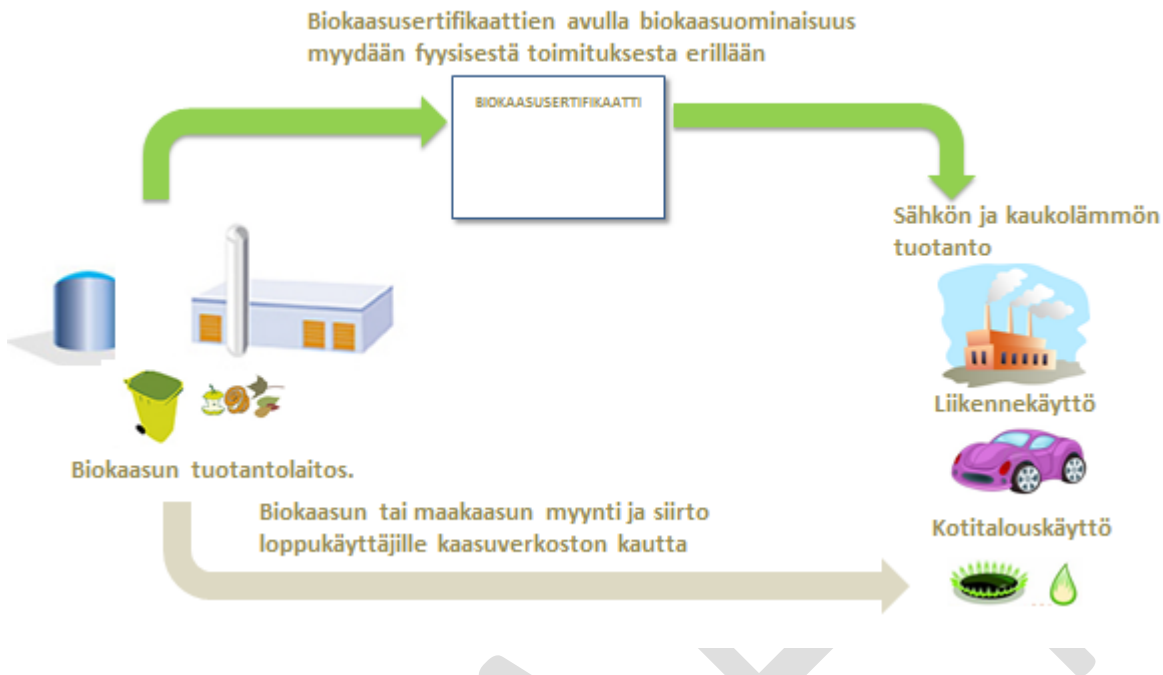
Sertifikaattirekisteri on selainpohjainen ja toimii osoitteessa <http://cmo.grexel.com>. Selainpohjainen rekisteri otettiin käyttöön toukokuussa 2017. Tätä ennen rekisteri on toiminut Excelissä (2013 alkaen).

1.1 Biokaasusertifikaattijärjestelmä

Biokaasusertifikaattijärjestelmä on järjestelmän ylläpitäjän tarjoama palvelu, jossa varmistetaan biokaasun tuotannon alkuperä myöntämällä järjestelmän ehdot täyttävälle biokaasulle biokaasusertifikaatteja. Sertifikaattijärjestelmä mahdollistaa biokaasun jäljittämisen alkulähteeseen sekä kunkin biokaasuyksikön jäljittämisen alkulähteestä lopulliseen käyttöön. Biokaasun ostaja voi sertifikaatilla saada varmuuden siitä, että biokaasusertifikaatteja vastaava määrä biokaasua on tuotettu ja että tuotettuun biokaasuun liittyvä biokaasuominaisuus on myyty vain sertifikaatin ostajalle.

Sertifikaattijärjestelmä jäljittää sopimukselliset suhteet eikä fyysisiä siirtoja. Biokaasusertifikaattijärjestelmä mahdollistaa myös kaupankäynnin biokaasuominaisuudella irrallaan fyysisestä kaasun toimituksesta. Biokaasuominaisuuden irrottaminen fyysisestä biokaasun toimituksesta luo entistä joustavamman tavan käydä kauppaa biokaasulla ja helpottaa kysynnän ja tarjonnan kohtaamista.

Biokaasusertifikaattijärjestelmää ylläpitää järjestelmän ylläpitäjä, joka vastaa toimijoiden hyväksymisestä järjestelmän piiriin, tuotantolaitosten hyväksymisestä järjestelmään sekä sertifikaattien myöntämisestä. Biokaasusertifikaattijärjestelmään kuuluvat tilinhaltijat vastaavat tekemistään transaktiosta (siirrot, mitätöinnit) omilla tileillään.

Kuva 1. Biokaasusertifikaattien myyntiperiaate.

Biokaasusertifikaatteja myönnetään vain verkkokelpoiselle biokaasulle, joka syötetään Suomen maakaasuverkkoon. Maakaasuverkon ulkopuolella tuotetulle biokaasulle ei voida myöntää biokaasusertifikaatteja, jollei tätä kaasua kuljeteta maakaasuverkon alueelle ja syötetä maakaasun siirtoverkoston.

1.2 Määritelmät

Biokaasulla tarkoitetaan orgaanisen aineksen anaerobisen hajoamisen tuotetta sekä biomassasta kaasuttamalla tuotettua biokaasua, jonka pääkomponentit ovat metaani ja hiilidioksidi.

Biokaasusertifikaattijärjestelmä on järjestelmän ylläpitäjän tarjoama palvelu, jonka tarkoituksena on varmentaa biokaasun tuotannon alkuperä ja mahdollistaa biokaasun bio-ominaisuudella käytävän kaupan.

Biokaasusertifikaattijärjestelmän asiakasohjeella tarkoitetaan järjestelmän ylläpitäjän laatimaa erillistä Biokaasusertifikaattijärjestelmän asiakasohjetta.

Biokaasun raaka-aine on biokaasun valmistuksessa käytettyä hiilidioksidineutraalia biomassaa, josta biokaasu tuotetaan joko mädättämällä tai kaasuttamalla.

Biokaasun tuotantolaitos on laitos, jossa tuotetaan biokaasua. Yksinkertaisimmillaan biokaasun tuotantolaitos on mädätyslaitos, joka tuottaa raakakaasua. Tuotantolaitos voi käsittää myös biokaasun jalostuslaitoksen.

Biokaasun verkkoonsyöttöpiste on se piste, jossa jalostettu biokaasu syötetään maakaasun siirto- tai jakeluverkkoon.

Biokaasusertifikaattirekisteri on rekisteri, joka toimii internetselaimen kautta Grexel Solutions Oy:n tarjoaman alustan kautta. Rekisteriin kirjataan myönnetyt, siirretyt, mitätöidyt ja umpeutuneet biokaasusertifikaatit.

Biokaasusertifikaatti on todistus, joka varmistaa biokaasun tuotannon alkuperän ja että biokaasua on tuotettu energiasisällöltään (*ylemmän lämpöarvon mukaan*) 1 MWh vastaava määrä. Yksi biokaasusertifikaatti myönnetään aina 1 MWh:ta vastaavalle tuotannolle.

Hiilidioksidineutraali biomassa on raaka-aine, josta biokaasua tuotetaan. Se on maataloudesta, metsätaloudesta, metsätalouteen liittyviltä tuotannaloilta, kalastuksesta ja vesiviljelystä peräisin olevien biologista alkuperää olevien tuotteiden, jätteiden ja tähteiden tai teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden tai vedenpuhdistuslaitosten lietteiden biohajoava osa. Turve ei ole hiilidioksidineutraalia biomassaa.

Järjestelmän ylläpitäjä (Issuing body) on taho, joka ylläpitää ja hallinnoi biokaasusertifikaattijärjestelmää.

Maakaasuverkolla tarkoitetaan toisiinsa liitetyistä maakaasuputkista ja -putkistoista sekä kaikista niihin kuuluvista säiliöistä, laitteista ja laitteistoista, joiden sisältönä on maakaasu, muodostettua kokonaisuutta, joka on tarkoitettu maakaasun siirtoon tai jakeluun

Maakaasun siirtojärjestelmä koostuu maakaasun siirtoverkosta sekä siirtoverkkoon liitetyistä jakeluverkoista.

Nesteytetty biokaasu (bio-LNG, LBG) on nestemäinen biokaasu, joka laadultaan vastaa maakaasuverkkoon syöttökelpoista biokaasua.

Nesteytetty maakaasu eli LNG on nestemäinen maakaasu, joka laadultaan vastaa maakaasuverkkoon syöttökelpoista maakaasua.

Off-grid eli maakaasuverkoston ulkopuolinen alue, jolla ei ole fyysistä yhteyttä maakaasun siirtojärjestelmään.

Rajapiste on fyysinen piste, jossa maakaasun siirto siirtoverkon läpi päättyy poistoveniilissä/laipassa, joka sijaitsee siirtoverkon mittaus- ja säätöaseman jälkeen, ja jossa kaasuputkilinjan haltija vaihtuu järjestelmävas- taavasta siirtoverkonhaltijasta jakeluverkonhaltijaan. Jakeluverkkoon myydyn biokaasun osalta sertifikaattien mitätöinti kohdistetaan rajapisteeseen.

Sertifikaattitili on sertifikaattitilinhaltijalle avattu sähköinen tili, jonne on merkitty kyseisen sertifikaattitilinhaltijan omistamat biokaasusertifikaatit.

Sertifikaattitilinhaltija (Account Holder) on biokaasusertifikaattijärjestelmään liittynyt taho.

Sertifikaatin mitätöinti (Cancellation) tarkoittaa sitä, että halutessa käyttää sertifikaatin bio-ominaisuuden on vastaava sertifikaattimäärä biokaasurekisterissä mitätöitävä.

Sertifikaatin myöntäminen (Issuing) sertifikaatti myönnetään aina tuotantolaitoksen biokaasun tuotantoa vastaavalle määrälle. Tuotantopaksona, eli sertifikaattien myöntämisjaksona, käytetään kaasukuukautta.

Sertifikaatin umpeutuminen tarkoittaa sitä, että sertifikaatti umpeutuu eli poistuu käytöstä 18 kuukauden kulluttua tuotantopakson viimeisestä päivästä, mikäli sitä ei ole käytetty (mitätöity).

Sertifikaattitilinumero (Account Number) myönnetään jokaiselle sertifikaattitilin haltijalle. Numerointi perustuu GSRN numerointiin.

Tuotantolaitoksen haltija on järjestelmän näkökulmasta taho, joka omistaa biokaasun sen verkkoon syöttöpisteessä.

Tuotantolaitoksen yksilöintinumero on tunnus, jolla tuotantolaitos on identifioitavissa. Numerointi perustuu GSRN numerointiin.

Toimituskohde on siirtoverkon loppukäyttökohde, jolle sertifikaattien mitätöinti kohdistetaan.

Verkkokelpoinen biokaasu on biokaasua, jonka voi syöttää maakaasuverkkoon tai joka laadultaan vastaa maakaasuverkkokelpoista kaasua. Verkkokelpoinen kaasu määritellään kulloinkin voimassaolevassa Kaasunsiirron säännöt -dokumentissa.

1.3 Yleiset periaatteet

Biokaasusertifikaattijärjestelmässä myönnetään kuukausittain (kaasukuukausi) tuotetulle ja maakaasuverkkoon syötetylle biokaasumäärälle biokaasusertifikaatit. Biokaasusertifikaatit kirjataan sähköiseen järjestelmän ylläpitäjän hallinnoimaan biokaasusertifikaattirekisteriin kuukausisarjana tuotetun biokaasumäärän mukaan, josta ilmenee ensimmäisen ja viimeisen biokaasusertifikaatin numero.

Jokaisen biokaasusertifikaatin mukana kulkevien tunnistetietojen perusteella voidaan selvittää missä ja milloin kyseinen biokaasu on syötetty maakaasuverkkoon. Sertifikaattitilinhaltijan hankkima biokaasusertifikaatti on takuu siitä, että biokaasusertifikaatin kohteena olevaa bio-ominaisuutta ei ole myyty kenellekään muulle toimijalle. Biokaasusertifikaatti on voimassa 18 kuukautta biokaasun tuotantohetkestä (tuotantokuukauden viimeinen päivä).

Biokaasusertifikaattijärjestelmä mahdollistaa transaktiot vain Suomeen rekisteröityjen toimijoiden välillä. Mikäli biosertifikaattijärjestelmään rekisteröitynyt toimija myy biokaasua ulkomaille, tulee hänen mitätöidä vastaava määrä sertifikaatteja omistamalleen tilille.

Biokaasusta ei kanneta valmisteveroa, mutta Verohallinto edellyttää biokaasun kirjanpidollista erittelyä verollisesta kaasun käytöstä. Biokaasusertifikaatit kelpaavat määräkirjanpidon tueksi selvitykseksi verottoman ja verollisen kaasun erittelemiseksi. Verohallinto on antanut hyväksynnän bio-kaasusertifikaattien käyttämiseen maakaasuverkoston alueella, kun sertifikaatti on myönnetty maakaasuverkkoon syötetylle biokaasulle.

Biokaasun tuotantolaitokset eivät voi samanaikaisesti olla mukana muissa suomalaisissa, päällekkäisissä, biokaasun sertifikaatti- tai alkuperätakuujärjestelmissä. Kaikelle järjestelmään liitetyn tuotantolaitoksen tuottamalle verkkoon syötetylle biokaasulle myönnetään biokaasusertifikaatit.

Järjestelmän ylläpitäjä, jakelu- tai siirtoverkon haltija, jonka verkkoon biokaasun tuotantolaitos on liitetty tai toimivaltainen viranomainen, voivat suorittaa tarkastuksia, joilla on mahdollista todeta, että biokaasu tuotetaan ilmoitetulla ja näissä säännöissä edellytetyllä tavalla.

Biokaasun alkuperä tulee olla jäljitettävissä myös niissä tapauksissa, joissa tuotantolaitoksen omistaja vaihtuu. Niissä tapauksissa alkuperäisen tuotantolaitoksen omistajan pitää olla jäljitettävissä sertifikaattijärjestelmän kautta.

Järjestelmän ylläpitäjän biokaasusertifikaattirekisterin luotettavuuden todentaa säännöllisesti ulkopuolinen todentaja.

Biokaasusertifikaattien osalta Energiavirasto katsoo tapauskohtaisesti niiden käytön hyväksyttävyyden päästökaupassa. Mikäli toiminnanharjoittaja haluaa käyttää biokaasusertifikaatteja kohteessa, joka kuuluu päästökaupan piiriin, tulee hänen olla hyvissä ajoissa yhteydessä Energiavirastoon ja käynnistää päästöluvan muutoshakemus, jonka yhteydessä biokaasusertifikaattien hyväksyttäminen päästökaupan osalta tarkastellaan.

Biokaasusertifikaattijärjestelmään tehdään merkintä, mikäli siihen liittynyt biokaasun tuotantolaitos ei ole hyväksytyin kestävyysjärjestelmän piirissä. Eli mikäli merkintää ei ole, on biokaasu tuotettu kestävästi. Kestävyystodistuksia biokaasusertifikaattijärjestelmän ylläpitäjä ei myönnä, vaan nämä tulee tarvittaessa pyytää biokaasusertifikaattien myyjältä. Järjestelmän ylläpitäjä voi kestävyystodistusta varten toimittaa ko. biokaasusertifikaattien yksilöintinumeroita.

Tilinhaltijan, kenen sertifikaattitiliin tuotantolaitos on liitetty, tulee ilmoittaa biokaasusertifikaattijärjestelmän ylläpitäjälle, mikäli tuotantolaitoksen hyväksytyyn kestävyysjärjestelmään tulee muutoksia. Järjestelmän ylläpitäjä ei vastaa muutosten aiheuttamista vaikutuksista.

Biokaasusertifikaattijärjestelmässä olevia tietoja säilytetään kulloinkin voimassa olevan kirjanpitolain mukaisesti.

1.4 Ylivoimainen este

Järjestelmän ylläpitäjällä on oikeus keskeyttää biokaasusertifikaattijärjestelmän ylläpito ylivoimaisen esteen vuoksi.

Ylivoimaisena esteenä pidetään osapuolesta riippumattomia seikkoja, joita osapuoli ei ole voinut ottaa kohtuudella huomioon ja joka voimassaoloaikanaan tai sen jälkeen estää tai huomattavasti vaikeuttaa osapuolen sopimusvelvoitteiden täyttämistä ja jonka tuottamaa haittaa ei voida kohtuudella estää tai poistaa. Ylivoimaisia esteitä ovat esimerkiksi: tulipalo, räjähdys, tulva, maanjäristys, viranomaisen toimenpiteet ja määräykset, sota tai liikekannallepano, odottamattomat laajat sotilaskutsunnat, takavarikko, tuontikielto, kaasulaitteiden ulkomaisen toimittajan ylivoimainen este, valuuttarajoitukset, käyttövoiman rajoitukset, yleinen raaka- tai tarveainepula, lakko, työsulkkaus, pandemia, epidemia, järjestelmän toimittajan ylivoimainen este tai muu osapuolten määräysvallan ulkopuolella oleva olosuhde.

Ylivoimainen este ei oikeuta Osapuolta pidättäytymään maksuvelvoitteista, ellei ylivoimainen este estä maksusuorituksen tekemistä esimerkiksi yleisen rahaliikenteen häiriintymisen johdosta.

Mikäli sopijapuoli haluaa vedota ylivoimaiseen esteeseen, on hänen ilmoitettava siitä kirjallisesti toiselle sopijapuolelle kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun on saanut tiedon ylivoimaisesta esteestä.

Ylivoimainen este lykkää osapuolten sopimusveloitteiden täyttämisen siksi ajaksi, kun este kunkin sopimusveloitteen osalta on ollut voimassa tai ajaksi, mikä on ollut tarpeen esteen seurausten poistamiseksi.

2 Biokaasusertifikaattijärjestelmään liittyminen

2.1 Yleistä

Järjestelmän ylläpitäjä toimii biokaasusertifikaattien myöntäjänä. Biokaasusertifikaattijärjestelmään kuuluu järjestelmän hallinnoijana toimivan järjestelmän ylläpitäjän lisäksi sertifikaattitilinhaltijoita (AH, Account Holders).

Biokaasusertifikaattijärjestelmässä kaikki sertifikaattitilit ovat tyypiltään samanlaisia ja kaikki toiminnot ovat tilillä mahdollisia.

- Tiliin voidaan liittää tuotantolaitos, jolloin tilille myönnetään sertifikaatteja
- Tililtä voidaan siirtää sertifikaatteja toiselle tilille
- Tilille voidaan mitätöidä sertifikaatteja omaa loppukäyttöä varten

Sertifikaattitilinhaltija on identifioitavissa tilinhaltijan tunnuksella. Tämän lisäksi maakaasuverkkoon biokaasua syöttävälle biokaasun tuotantolaitoksille myönnetään tuotantolaitoksen yksilöintinumerot. Järjestelmän tili-numerointi sekä tuotantolaitosten perustuvat GSRN numerointiin. GSRN on kiinteä 18-numeroinen tunnus, jonka viimeisin merkki on edeltävien 17 numeron (GS1 yritystunniste ja tarvittaessa etunollin täydennetty yksilöintiosa) mukaan laskettu tarkistusnumero.

2.2 Tilinhaltijan liittyminen biokaasusertifikaattijärjestelmään

Biokaasusertifikaattijärjestelmään liittymistä varten toiminnanharjoittajan on täytettävä ja allekirjoitettava sertifikaattilisopimus. Tämän jälkeen toiminnanharjoittajalle avataan ja aktivoidaan tili sertifikaattijärjestelmään. Sertifikaattitilin perustamiseksi tarvittavan sertifikaattilisopimuksen saa pyydettäessä järjestelmän ylläpitäjältä osoitteesta biokaasusertifikaatti@gasgrid.fi.

Sertifikaattijärjestelmässä Business ID tunnuksena toimii yrityksen Y-tunnus, jonka eteen on kirjattu FI ja perään B.

Tilinhaltijalta tarvitaan yhteystiedot (nimi, sähköpostiosoite, puhelinnumero) myös järjestelmän pääkäyttäjän luomista varten.

2.2.1 Toimituskohteen liittäminen tiliin

Jokaiseen tiliin voidaan liittää useita toimituskohteita (siirtoverkon loppukäyttökohde tai rajapiste). Avautuneen maakaasumarkkinan myötä siirtoverkon loppukäyttökohteen ja jakeluverkon rajapisteen tunnistetiedot ilmoitetaan eritavoin.

Toimituskohteet (Name of beneficiary) tulee ilmoittaa avoimella markkinalla käytössä olevan kohdetunnisteen mukaan (viisi numeroa ja yksi kirjain, esim. 12345B). Tämän tiedon perusteella kohdistetaan biokaasusertifikaattien käytön myötä saatava verohyöty oikein, ja on verohyödyn saamisen edellytys.

Jakeluverkkoihin (rajapiste) myydyn biokaasun osalta tarvitaan lisäksi tietona vähittäismyyjän GLN tunniste.

Mikäli biokaasusertifikaattien käytöstä ei saada verohyötyä, voi toimituskohteet nimetä vapaata tekstiä käyttäen, siten, että käyttökohde voidaan tunnistaa.

Toimituskohteen lisääminen Beneficiaries -listalle sekä tarkemmat ohjeet on kuvattu Biokaasusertifikaattijärjestelmän asiakasohjeessa.

2.2.2 Biokaasusertifikaattitilinhaltijan vastuu biokaasutoimitusten seurannasta jälleenmyynnin yhteydessä

Mikäli biokaasusertifikaatteja mitätöidään jakeluverkossa myydyn kaasun käyttöön (vähittäismyynti), jää biokaasusertifikaattijärjestelmään näkyviin kirjaus sertifikaattien mitätöinnistä rajapistetasolle. Vähittäismyyjän tulee pitää tarkempaa kirjanpitoa vähittäismyyntiä koskevien käyttökohteiden määristä ja ajankohdista. Verohallinnon Maakaasun ja biokaasun verotus 2020 -ohjeistuksen mukaan vähittäismyyjä on velvollinen toimittamaan erittelyn mukaiset tiedot jakeluverkon haltijalle valmisteverojen keräämistä varten.

2.3 Biokaasun tuotantolaitoksen liittäminen sertifikaattijärjestelmään

Biokaasun tuotantolaitos voidaan liittää mihin tahansa biokaasusertifikaattijärjestelmässä olevaan tiliin. Tällöin ko. biokaasulaitoksen tuotantoa vastaavat sertifikaatit myönnetään viimeistään seuraavan kuukauden viidentenä päivänä.

2.3.1 Tuotantolaitoksen liittäminen maakaasuverkostoon

Jotta biokaasun tuotantolaitos voidaan liittää biokaasusertifikaattijärjestelmään, tulee tuotantolaitoksessa tuotettua biokaasua syöttää fyysisesti maakaasun siirtoverkoston.

Maakaasuverkostoon liittymiseen liittyviin kysymyksiin tarkemmat tiedot saa ko. siirto- tai jakeluverkon haltijalta. Siirtoverkkoon liittyvän toimijan on täytettävä kulloinkin voimassa olevassa Kaasunsiirron säännöt-dokumentissa määritellyt vaatimukset (saatavilla osoitteesta www.gasgrid.fi).

Biokaasusertifikaattijärjestelmään voidaan liittää ainoastaan biokaasun siirtoverkoston biokaasua syöttäviä tuotantolaitoksia. Jakeluverkkoon syötetylle biokaasulle ei voida myöntää biokaasusertifikaatteja vaan jakeluverkkoon tuotettu biokaasu voidaan myydä ainoastaan ko. jakeluverkon alueella oleville asiakkaille.

2.3.2 Tuotantolaitoksen liittäminen sertifikaattitiliin

Tuotantolaitoksen liittämiseksi sertifikaattitiliin, tulee järjestelmän ylläpitäjälle toimittaa tarvittavat tiedot tuotantolaitoksesta – pyydä listaus toimitettavista tiedoista osoitteesta biokaasusertifikaatti@gasgrid.fi.

Tarvittavia tietoja ovat mm. biokaasun verkkoonsyöttöpisteessä omistava taho (tuotantolaitoksen haltija) sekä tuotantokapasiteetti.

Biokaasun tuotantolaitoksen liittäminen sertifikaattijärjestelmään edellyttää myös, että laitos on todennettu alla luvun 6 mukaisesti ja tuotantolaitoksen tarkastuskertomus tulee liittää sähköpostin liitteeksi, jolla tuotantolaitoksen tiedot järjestelmän ylläpitäjälle toimitetaan. Tuotantolaitoksen haltijan tulee laatia riskienarviointi (riskit suhteessa todennettavaan tuotantoon), joka käydään läpi laitoksen todentamisen yhteydessä. Riskin arvioinnin tulee sisältää tunnistetut riskit, riskin toteutumisen todennäköisyys ja suunniteltu varautuminen.

Tuotantolaitoksen tuotantotietojen toimittaminen järjestelmän ylläpitäjän käyttöön on kuvattu tarkemmin alla kappaleessa 4.1. Kun biokaasun tuotantolaitos on liitetty sertifikaattitiliin, myönnetään tuotantolaitoksen tuotantomalle biokaasulle sertifikaatit suoraan ko. tilille. Osa tuotantolaitoksen tiedoista tulee kulkemaan sertifikaattien mukana ja näkyvät siirtojen sekä mitätöintien yhteydessä.

2.3.3 Tuotannon loppuminen biokaasun tuotantolaitoksella

Mikäli biokaasun tuotantolaitos ei enää syötä biokaasua maakaasuverkkoon, tuotantolaitoksen haltija on velvollinen ilmoittamaan tästä ilman aiheetonta viivästystä järjestelmän ylläpitäjälle. Ilmoitus tulee kuitenkin aina tehdä viimeistään yksi (1) kuukausi biokaasun syötön päättymisen jälkeen.

2.4 Perustietojen ylläpitäminen

Sertifikaattitilinhaltijat vastaavat omaan tiliin liitettyjen perustietojen ajantasaisuudesta ja päivittämisestä järjestelmän kautta. Sertifikaattitilinhaltijat vastaavat myös omaan tiliinsä liitettyjen tuotantolaitosten tietojen oikeellisuudesta. Tuotantolaitoksen tietoihin liittyvät muutokset tulee aina erikseen ilmoittaa järjestelmän ylläpitäjälle.

Sertifikaattitilinhaltija on tietoinen ja antaa suostumuksensa biokaasusertifikaattijärjestelmään liittymisensä yhteydessä ilmoittamiensa henkilötietojen käsittelyyn järjestelmän ylläpitäjän toimesta siinä laajuudessa kuin tietojen käsittely on tarpeellista järjestelmän hallinnoimiseksi ja ylläpitämiseksi. Henkilötietolain mukaisena rekisterinpitäjänä toimii järjestelmän ylläpitäjä ja henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan voimassaolevaa henkilötietolakia. Sertifikaattitilinhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada tietää järjestelmän ylläpitäjän henkilötietorekisteriin tehdyt merkinnät ja korjata ilmoittamiaan henkilötietoja. Henkilötiedot poistetaan järjestelmästä, kuin niiden käsittely ei ole henkilötietolain mukaisesti enää tarpeellista, kuitenkin viimeistään kymmenen (10) vuoden kuluttua sertifikaattitilin sulkemisesta.

Järjestelmän ylläpitäjä voi luovuttaa biokaasusertifikaattijärjestelmään ilmoitettuja tietoja (sisältäen myös henkilötiedot) lain, asetuksen tai vastaavan viranomaissäädöksen tai määräyksen niin edellyttäessä.

3 Biokaasusertifikaatit

3.1 Biokaasusertifikaattien tunnistetiedot

Kullakin biokaasusertifikaatilla on oma sertifikaattinumero, jonka järjestelmä muodostaa automaattisesti sertifikaatin luonnin yhteydessä. Järjestelmän uudistamisen myötä sertifikaattien numerointi muuttui. Biokaasusertifikaattien numerointi perustuu GSRN numerointiin.

Biokaasusertifikaatin yksikkö on 1 MWh (perustuen ylempään lämpöarvoon). Biokaasusertifikaattinumeron lisäksi jokaisen sertifikaatin mukana kulkee seuraavat tiedot:

- Biokaasun tuotantolaitoksen nimi
- Biokaasun tuotantolaitoksen GSRN-numero
- Biokaasun tuotantolaitoksen sijainti
- Biokaasun tuotantolaitoksen kapasiteetti MWh/vuosi (Estimated Annual Production, MWh)
- Biokaasun tuotantolaitoksen toiminnan aloitusvuosi
- Merkintä, mikäli tuotantolaitokselle on myönnetty
 - Tuotantotuki
 - Investointituki
- Sertifikaatin myöntämispäivämäärä
- Sertifikaatin tuotantojakso

3.2 Biokaasusertifikaatin myöntäminen

Järjestelmän ylläpitäjä myöntää biokaasusertifikaatit viimeistään tuotantokuukautta seuraavan kuukauden viidentenä päivänä. Biokaasusertifikaatit myönnetään suoraan sille tilille, johon biokaasun tuotantolaitos on liitetty.

3.1.1 Biokaasusertifikaattien myöntämiselle asetetut ehdot biokaasun laatuun ja tuotantolaitoksen haltijaan liittyen

Biokaasusertifikaattijärjestelmän läpinäkyvyyden ja luotettavuuden varmistamiseksi, biokaasusertifikaatteja myönnetään ainoastaan tuotannolle, joka täyttää seuraavat ehdot:

1. Biokaasu, jolle biokaasusertifikaatit myönnetään, on jalostettu kulloinkin voimassa olevassa Kaasunsiirron säännöt -dokumentissa määriteltyyn metaanipitoisuuteen, ja se muilta osin täyttää myös dokumentissa määritellyt kaasuverkkoon syöttökelpoisen kaasun laatuvaatimukset.
2. Tuotannon osalta biokaasusertifikaatteja myönnetään se määrä, mikä vastaa biokaasun verkkoon-syötön taseselvityspisteessä mitattua kaasumäärää ja a)-kohdan ehdot täyttävää kaasumäärää.
3. Tuotettu biokaasu on syötetty maakaasuverkkoon. Off-grid tuotannolle, jota ei kuljeteta maakaasuverkoston alueelle ja fyysisesti syötetä kaasun siirtoverkoston, ei voida myöntää biokaasusertifikaatteja.

3.1.2 Suomessa tuotettu verkkoon syötetty biokaasu

Ennen kuin järjestelmän ylläpitäjä voi myöntää biokaasusertifikaatin syötetylle biokaasulle, pitää biokaasun tuotantolaitos rekisteröidä biokaasusertifikaattijärjestelmään ja liittää tiliin.

Järjestelmän ylläpitäjä vastaanottaa tiedot myöntämisen kohteena olevien biokaasusertifikaattien tuotantojaksosta sekä tuotantojaksoa vastaavat mittaustiedot verkkoon syötetyn kaasun määrästä siirtoverkonhaltijalta, jonka verkkoon biokaasu syötetään.

Järjestelmän ylläpitäjä käyttää mittaustietoja myöntäessään biokaasusertifikaatteja kyseiselle biokaasutuotannolle. Mittaustieto määrittää myönnettävien biokaasusertifikaattien määrän. Biokaasusertifikaatit myönnetään kokonaisille MWh:lle ylempään lämpöarvoon perustuen. Biokaasusertifikaattirekisteriin kirjataan tuotantotiedot enintään kolmen desimaalin tarkkuudella, ja desimaalien kumulatiivista kertymää seurataan rekisterissä.

3.2 Takautuvasti tehtävät transaktiot ja sertifikaattien umpeutuminen

Biokaasusertifikaatteja voidaan mitätöidä takautuvasti, kuitenkin vain niin pitkälle taaksepäin, että biokaasusertifikaatit olisivat edelleen normaalin aikarajan (18 kuukautta tuotannosta) puitteissa aktiivisia, mikäli ne olisi alun perin myönnetty kyseisenä tuotantoajankohtana. Biokaasusertifikaatteja ei voida myöntää takautuvasti, koska tällä on vaikutusta maakaasun valmisteveron keräämiseen.

Biokaasusertifikaatit umpeutuvat automaattisesti 18 kuukauden kuluttua tuotannosta, jonka jälkeen niitä ei voi hyödyntää.

3.3 Kaupankäynti biokaasusertifikaateilla ja sertifikaattien siirto tililtä toiselle

Biokaasusertifikaattirekisteriin rekisteröityneet sertifikaattitilinhaltijat voivat käydä keskenään kauppaa biokaasusertifikaateilla. Listaus järjestelmään liittyneistä toiminnanharjoittajista on kaikkien tilinhaltijoiden nähtävillä sertifikaattien siirtolomakkeen tili-valikossa.

Biokaasusertifikaattien kaupan yhteydessä myyjänä toimiva sertifikaattitilinhaltija siirtää biokaasusertifikaatit tililtään ostajana toimivan sertifikaattitilinhaltijan sertifikaattitilille. Sertifikaatteja myyvän osapuolen vastuulla on valita asiakkaan kanssa siirrettäväksi sovitun mukaisia sertifikaatteja (tuotantolaitoksen sijainti, kestävyys, yms.)

Biokaasusertifikaattien siirto astuu voimaan heti, kun siirtävä osapuoli on vahvistanut siirron. Siirto näkyy tämän jälkeen reaaliajassa siirtävän tahon tilillä sertifikaattien vähenemisenä ja vastaanottavan tahon tilillä sertifikaattien määrän lisääntymisenä.

Tarkemmat tiedot sertifikaattien siirtoon sertifikaattitilien välillä on kuvattu Biokaasusertifikaattijärjestelmän asiakasohjeessa

3.4 Biokaasusertifikaattien mitätöiminen eli käyttö

Biokaasusertifikaattien siirtämisen lisäksi sertifikaattitilinhaltija voi mitätöidä biokaasusertifikaatteja. Biokaasusertifikaatti mitätöidään siinä yhteydessä, kun biokaasusertifikaatin omistaja haluaa hyödyntää eli ”käyttää” biokaasusertifikaatin bio-ominaisuuden.

Mitätöity biokaasusertifikaatti ei enää ole käytettävissä eikä sitä voida myydä eteenpäin. Mitätöityä biokaasusertifikaattia ei myöskään voida siirtää toiselle sertifikaattitilille.

Sertifikaattitilinhaltija vastaa sertifikaattien mitätöimisestä järjestelmän kautta. Tarkemmat ohjeet ja aikarajat sertifikaattien mitätöimiseen liittyen on kuvattu Biokaasusertifikaattijärjestelmän asiakasohjeessa. Tärkeimmät mitätöimisen yhteydessä ilmoitettavat tiedot ovat määrän lisäksi mitätöintiä koskeva toimituskohde ja ajanjakso, jolle mitätöinti tehdään.

Valmisteverovelvollisten toimijoiden osalta biokaasusertifikaatti tulee mitätöidä verovelvollisen omalle sertifikaattitilille tai sen osapuolen sertifikaattitilille, joka normaalisti hoitaa loppukäyttäjän veron loppukäyttäjän puolesta.

3.4.1 Biokaasusertifikaattien liittäminen verkon ulkopuolisiin toimituksiin, kun kuorma on lastattu maakaasun siirtojärjestelmästä

Mikäli kaasu (esim. LNG tai CNG) otetaan fyysisesti ulos maakaasuverkon alueella, voidaan tällaiseen verkosta ulos vietävään kuormaan liittää biokaasusertifikaatteja. Tämä tarkoittaa käytännössä, että kuormaan lastattua MWh-määrää vastaava määrä sertifikaatteja mitätöidään kaasun myyjän toimesta fyysisen ulosottokohteen mukaiseen toimituskohteeseen ja tämän jälkeen kuorma muuttuu fyysisenä biokaasuna käsiteltäväksi.

3.5 Biokaasusertifikaattien umpeutuminen

Biokaasusertifikaatit umpeutuvat 18 kuukauden kuluessa sen kuukauden lopusta, jona biokaasu on tuotettu, mikäli niitä ei ennen sitä ole mitätöity.

Umpeutuneita sertifikaatteja ei voida siirtää eikä mitätöidä tai muuttaa uudelleen aktiivisiksi eikä niistä saa korvausta järjestelmän ylläpitäjältä tai muulta biokaasusertifikaattijärjestelmän osapuolelta.

Sertifikaattijärjestelmän perustilinäköymästä näkyy omasta sarakkeestaan (Expiring Certificates) sertifikaattien määrän, jotka ovat umpeutumassa kolmen (3) kuukauden sisällä.

3.6 Sertifikaattitilin tiliote

Tilinhaltija pääsee seuraamaan sertifikaattitilinsä tapahtumia reaaliajassa sekä hakemaan sertifikaattitilin tapahtumia haluamalleen aikavälille. Tapahtumien osalta näkyvillä on ko. aikavälillä tehdyt mitätöinnit ja sertifikaattien siirrot sekä päivämäärä, jolloin tapahtuma on tehty sekä tapahtumaa koskeva sertifikaattien määrä.

4 Biokaasun energiasisältö ja mittaaminen

4.1 Tuotannon mittauksen toteuttaminen ja mittaustiedon toimittaminen

Verkkoon syötettävän biokaasun määrä ja laatu on mitattava aina. Biokaasusertifikaatit myönnetään mittaustietojen perusteella. Mittaustiedon toimittamisesta vastaa verkonhaltija, joka toimittaa tiedot Järjestelmävas-
taavalle. Biokaasusertifikaattijärjestelmän ylläpitäjä vastaanottaa tuotantotiedot järjestelmävas-
taavalta siirtoverkonhaltijalta.

Kaasun sisällön ja energiamäärän mittaukselle asetetut vaatimukset sekä mittaustarkkuudet on kuvattu kul-
loinkin voimassa olevassa dokumentissa: Kaasun mittaussuositukset.

Biokaasusertifikaattirekisteriin syöttö kirjataan kuukausittain koko kaasukuukauden mitattua tuotantomäärää
vastaavasti. Biokaasusertifikaattirekisteriin kirjataan mittaustieto järjestelmään MWh:na, korkeintaan kolmen
desimaalin tarkkuudella. Mittaustiedon pohjalta tuotannolle myönnetään sertifikaatteja.

4.2 Korjaukset mittaustietoihin ja lopulliset taseselvitykseen perustuvat mittaustiedot

Biokaasusertifikaattirekisteriin kirjattuja mittaustietoja korjataan sitä mukaan, kun kaasun taseselvitystiedot
valmistuvat. Lopullisen taseselvityksen tekeminen aloitetaan seuraavan kuukauden kuudentena päivänä. Tä-
män lisäksi taseselvitykseen tehdään korjauksia kahdella erillisellä korjauskierroksella. Näistä lisätietoja doku-
mentissa Kaasunsiirron säännöt.

5 Valmisteverotus

Biokaasusertifikaattien käsittely valmisteverotuksessa on esitelty Verohallinnon Energiaverotusohjeessa (Di-
aarinumero VH/1182/00.01.00/2019). Biokaasusertifikaateilla voidaan eritellä Verohallinnolle loppukäyttäjän
ostama biokaasu verollisen kaasun käytöstä myös sellaisessa tapauksessa, että muu verovelvollinen osapuoli
kuin kaasun verovelvollinen loppukäyttäjä huolehtii loppukäyttäjän verojen tilittämisestä (ks. valmisteverotus-
laki, 182/2010, muutoksineen).

Edellytyksenä on,

1. että valmisteverovelvollinen toimija toimittaa kaasua valmisteverovelvolliselle loppukäyttäjälle,
2. valmisteverovelvollisella toimijalla, joka huolehtii maakaasuveron tilityksestä toisen puolesta, on ser-
tificaattitili ja
3. että kyseinen toimija on mitätöinyt valmisteverollisen loppukäyttäjän puolesta tai on saanut valmis-
teverolliselta loppukäyttäjältä järjestelmän ylläpitäjän vahvistaman tiedon loppukäyttäjän tekemästä
biokaasusertifikaattien mitätöinnistä, joka vastaa loppukäyttäjän kulutusta, todistaen näin, että kysei-
nen kaasu on verovapaata biokaasua.

Verohallinto edellyttää erillistä määräkirjanpitoa verkkoon syötetystä ja verkosta poistetusta biokaasusta.
Määräkirjanpito on verkonhaltijan vastuulla. Sertifikaatilla oleva biokaasu katsotaan verkkoon syötetyksi ja sillä
hetkellä, kun se myönnetään. Sama käsittely myös, kun sertifikaatti mitätöidään. Sertifikaatilla oleva biokaasu
ei ole varastoitunut verkkoon, vaan verkossa oleva kaasu käsitellään maakaasua vastaavana kaasuna.

Järjestelmän ylläpitäjä tarjoaa tilinhaltijoiden käyttöön järjestelmän, josta ilmenee, mille biokaasun tuotantolaitoksille on myönnetty biokaasusertifikaatteja. Järjestelmän tiedoista ilmenee myös biokaasusertifikaattien siirrot ja mitkä biokaasusertifikaatit on mitätöity. Järjestelmän ylläpitäjällä on velvollisuus pyydettyä toimittaa Verohallinnolle tiedot myönnettyistä biokaasusertifikaateista, sertifikaattien siirroista sekä biokaasusertifikaattien mitätöinneistä ja umpeutumisista. Verohallinnolla on myös oikeus tarkistaa, mitkä biokaasusertifikaatit on mitätöity vientiä varten tai myönnetty rajalla tuontina.

6 Todentaminen

6.1 Biokaasun tuotantolaitoksen todentaminen

Biokaasusertifikaattijärjestelmän ylläpitäjä edellyttää, että biokaasun tuotantolaitokset ovat todennettu ennen biokaasusertifikaattijärjestelmään liittymistä sekä aina merkittävien tuotantoon kohdistuvien muutosten yhteydessä. Todentamisesta laadittu tarkistusraportti tulee toimittaa Järjestelmän Ylläpitäjälle. Tuotantolaitoksen haltija on vastuussa siitä, että biokaasulaitos on todennettu. Järjestelmän ylläpitäjällä on oikeus pyytää täydentäviä tietoja biokaasun tuotantolaitokseen liittyen tuotantolaitoksen haltijalta.

Tuotannon todentaja laatii tarkistusraportin, josta ilmenee biokaasun tuotantolaitoksen toimintaperiaate ja toteutus. Biokaasun tuotantolaitoksen tarkistusraportin tulee sisältää lisäksi seuraavat tiedot:

- Tuotantojärjestelmä soveltuu biokaasun tuotantoon
- Raaka-aineet (jakeet) soveltuvat biokaasun tuotantoon (hiilidioksidineutraali biomassa)
- Vahvistus, että verkkoonsoyttökelpoiseksi biokaasuksi luokiteltavaa kaasua tullaan syöttämään kaasuverkkoon ja verkkoonsoyttöpiste
- Toiminnanharjoittaja on laatinut riskien arvioinnin suhteessa todennettavaan tuotantoon.
- Energiamittaus (määrä ja laatu) on järjestetty asianmukaisesti luvussa 4 kuvatulla tavalla. Energiämittauksen toteuttaminen kuvataan todentajan tarkistusraportissa.

Mikäli biokaasun tuotantolaitos sisältyy hyväksytyyn kestävyysjärjestelmään, niin kestävyysjärjestelmän hyväksymishakemusta varten tehty todentaminen on riittävä myös biokaasusertifikaattijärjestelmään. Sertifikaattiliisopimuksen liitteeksi tulee tällöin liittää Energiaviraston antama päätös toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymisestä.

Mikäli biokaasun tuotantolaitokselle on haettu energiatukea ja tuotantolaitos on todennettu tätä varten, on tämä todentaminen riittävä myös biokaasusertifikaattijärjestelmään. Sertifikaattiliisopimuksen liitteeksi tulee tällöin liittää todentajan lausunto biokaasun tuotantolaitoksesta.

Tuotantolaitoksen todentajana voi toimia todentajat, jotka Energiavirasto on hyväksynyt todentamaan kestävyysjärjestelmiä (Laki biopolttoaineista ja bionesteistä 393/2013). Lisäksi Järjestelmän Ylläpitäjä voi hyväksyä todentajaksi seuraavat kriteerit täyttävän osapuolen:

1. Todentajan tulee olla riippumaton todentajan tehtäviin nähden.
2. Todentajalla on tehtävää varten riittävästi ammattitaitoista, riippumatonta henkilöstöä.
3. Todentajalla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät.
4. Todentajalla on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava riittäväksi katsottava järjestely.

6.2 Biokaasusertifikaattijärjestelmän ja -rekisterin todentaminen

Biokaasusertifikaattijärjestelmä kuuluu Gasgrid Finland Oy:n toimintajärjestelmän ulkoisen auditoinnin ja sertifiointin piiriin, jonka tarkoituksena on varmentaa järjestelmään liittyvän ja rekisteriin syötettyjen tietojen luotettavuus.

7 Sanktiot mikäli toimintatapoja ei noudateta

Mikäli sertifikaattitilinhaltija ei noudata tässä biokaasusertifikaattijärjestelmän säännöissä kuvattuja toimintatapoja on järjestelmän ylläpitäjällä oikeus sulkea toimijan sertifikaattitili ja/tai lopettaa biokaasusertifikaattien myöntäminen ja/tai biokaasusertifikaattien siirtojen kirjaaminen sertifikaattitilinhaltijan tilille, kunnes epäkohdat on asianmukaisesti oikaistu.

Biokaasusertifikaatit umpeutuvat normaalisti 18 kuukauden kuluttua tuotannosta myös silloin, kun ne ovat suljetulla tilillä. Mikäli suljettu tili muutetaan takaisin aktiivisesti, ei sulkemisen aikana umpeutuneita biokaasusertifikaatteja voida siirtää eikä mitätöidä tai muuttaa uudelleen aktiivisiksi eikä niistä saa korvausta järjestelmän ylläpitäjältä tai muulta biokaasusertifikaattijärjestelmän osapuolelta.

Sopimusrikkomuksen johdosta sertifikaattitilinhaltijan sertifikaattitilin oltua kuusi (6) kuukautta suljettuna, järjestelmän ylläpitäjä voi pysyvästi lukita kyseisen sertifikaattitilin ja sertifikaattitilillä olleet biokaasusertifikaatit mitätöidään pysyvästi. Järjestelmän ylläpitäjän tulee ilmoittaa sertifikaattitilin poistamisesta sertifikaattitilinhaltijalle kirjallisesti.